

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (pozsonyi hírek; kinevezések és előléptetések: budapesti napló; a szegényi intézet növendékeinek próbatéte, magyar játékszin, 's a' t.; kolozsvári hírek; a szerb zendülést roszítói; különféle vázei fölolvadás a siketnémák javára; 's a' t.) Amerika, Portugália (az unjonozási nehézségek; 's a' t.) Spanyolország (hazetéri hírek; Espartero hgi ezimet kap; 's a' t.) Anglia (az óriási ram-dical kérelem az alsóházban; lapnyilatkozat a nagy hatalmak állás-pontjáról; elegy; 's a' t.) Franciaország (kormányindítvány Daguerre talál-mánya megvételére; tífkos társulatok szerkezete hivatalosan előadva; 's a' t.) Törökország, Belgium, Németország, Dunavizállás.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. főlsége f. é. január 26iki határozatában rendes előlép-tetés útján az eperjesi görög egyesült káptalannal Gaganecz József örkanonokot és abauj- tornai főesperest, éneklő kanonokká; Jakovics Mih. iskolás kanonokot és zemplényi főesperest pedig örkanonokká nevezni méltóztatott. —

Ő cs. 's ap. kir. fels. a zágrabi káptalan nagy prépostjává, egy-szersmind auránai perjellé Schrott József belgrádi püspököt 's a' ne-vezett káptalan örkanonokát méltóztatott kinevezni.

Pozsony, jun. 23án: Ő cs. kir. felségök, tegnap 7^{1/2} óraker ta-raczkok dörgése 's valamennyi harang zúgása közt városunkba szeren-esésen visszaérkeztek. Ez alkalommal Pozsony lakosi különösen ki aka-rák tüntetni azon örömet, mellyet városuk e' szerencsésén, és ama' szív-ből fakadt hódolatot, mellyet az Uralkodó iránt éreznek; 's mindazon utczákon, mellyeken a' felségek jövének, de több más házon is, az ab-lakok kitűzött lobogókkal, kivált hazai három színűekkel, redőzetekkel, virágokkal, örömkendőkkel 's t. b. díszelgének; az egész sétátér pedig, mind köröskörül, mind magok a' sorok, gazdagon ki valának világítók. Kimondhatatlan a' lelkesedés, mellyel a' felségek párt a' hintaji körül hullámzó néptenger fogadta és szakadatlan éljenzés közben palotája kü-szöbeig kísérté. És e' kíséretben egy egyszerű öltözetű ifjúgyalogot is lehete észrevenni, kiből a' Bourbon-család külön vonalmin csak ke-vesen ismerék meg a' városunkba nem sokkal ez előtt zaj nélkül érke-zett bordeauxi hget. A' néptömeg tarka vegyületben mármár előzőlő a' sétátér, midőn heves villámlással 's dörgéssel párosult zápor az itteni reményeket vízzé változtatta; 's időnk ma reggel is még olly borult, hogy kétkedünk kell, meg fogjuk e' örömtüzeinket ma este gyujthatni.

Ő cs. 's ap. kir. főlsége f. hó 24iken legkivánatosb egészségben visz-szaérkezett Ausztriába magyarországi utjából és a' schönbrunni cs. kir. mulató kastélyba szállott. —

Budapesti napló. Mivel a' f. hó végnapja épen vasárnapra esik, tehát jul. Isején menend véghez a' vakok intézete növendékeinek nyilván-nyos próbatéte délelőtti 9—12 óra közt Budán, a' krisztinavárosi Horváth házban. — Az itteni városi szegényi iskola növendékeinek évenkénti nyil-ványos próbatéte f. hó 13íkan esőndesen és pompa nélkül mentugyan vég-hez; de jelentőségire nézve annál érdekeseb volt az egyszerű ünnepely. Ez intézet fontossága azon körülményből is kiviláglik, miszerint a' próba-tétén Nádorné Ő cs. kir. fgltsége, mint legf. vélje a' pesti jótékony nőegye-sületnek, Thurn gróf, főudvarmesternője, kíséretében megjelent 's az egész próbatétet gyöngéd figyelemre méltatá, 's minden osztályt külön szemlélt meg, rendezetire nézve pedig legmagasb elégtétet vala kegyes kifejezni. A' pesti szegénységre ügyelő igazgató választmány tagjai közül jelenvo-ltak e' próbatétén: Uzovics helytartósági tanácsos, mint választmányi el-nök; Tölgyesy polgármester; Shediuk. tan.; Eötvös kir. ügyvéd; Staf-fenberger, városi gyám, és Gömör; ezenkül számos választmányi hűlgy a' pesti jótékony nőegyesületből 's több emberbarát, kik méltánylani tud-jak e' hasznos intézet jótékony hatásit. Az idősb gyermekek egyike al-tal mondott hosszab bevezető beszéd után, imádságra nyitlak meg a' növendékek ajkai 's ezt vallásbeli próbatét követé, mellyel kitűnő elé-gültét volt kegyes jelenteni Ő cs. kir. főlsége. Ezt a' természettudományi kérdések váltak föl a' növendékek fogalmihoz alkalmazva, és szabalyok egészség-föntartásra, továbbá, mikép kell vízbe gőzbe fultakat 's t. ef. életre hozni. Olvasásban és írásban is szép előmenetet tanusítanak a' növendékek. Végre asszonyi kézimunkákból közöltettek mutatványok, mellyek szépen tüntették ki a' leánykák ügyességét varrásban, kötésben, fonásban, 's a' t.; 's a' gyermekek dolgozati asztalosság, szabómester-ség, 's gyapotkötésben, mikre különös mesterektől nyernek oktatást. Zá-radékal magyar beszédet tartott egy leány növendék, mit jutalom kiosz-tás követett 20 legszorgalmasb növendék közt. Most, noha mult árviz óta szűk az iskola, 96 gyermek (6—14 éves) volt ez intézetben, 's név szerint: 79 fiú és 17 leány, kik közül 49 egészen születtlen árva, 7 anyátlan, 38 atyátlan, és 2 egészen elszegényült szülek gyermeke. E' gyermekeket böcsületes családokhoz adja lakásra havidj mellett az inté-zet; az iskolában pedig regg. 6 órától esti 7 óraig tartózkodnak azok, hol tanulási órák után kézművekben nyernek oktatást 's étellel és ruhazattal láttatnak el, e' szerint egész nap biztos fölügyelés alatt vannak. Ez inté-zetből, 5—6 évi tanulás után, évenként mintegy 20 növendék lép ki, kik mindenkor azonnal jó alkalmazást nyernek böcsületes házakban, mint kézműves inasok, vagy cselédek. Több száz illy növendékekkel dicsekeh-tik már az intézet, kik mint ügyes és becsületes emberek illő alkalmazást leltek különemü polgári viszonyokban. — A' bordeauxi hg, rövid ideig mulatván fővárosunkban, nyilvános helyeken nem igen volt látható; az uszóiskolában mindazáltal megjelent 's többek kíséretében a' szigetcsücs-től lefele nagy próbauszást tón az uszóiskoláig, melly alkalomkor szép testi ügyességet fejté ki. — Dunánk rendkívüli magassága miatt Budán az ugynevezett Sárosfürdő, a' Gellérthey tövében, darab ideig zárva volt;

néhány nap előtt azonban ismét megkezdék a' fürdést. — Nemzeti szín-padunkon f. hó 22íken először adaték „Roszul úzított leány“, táncjáték Kaczertól, mit „Örökké“ vigj. előze meg; 23íkan „Garabonczás diák“; 24íken először bérletfolyamban „Romilda“ eredeti szomorujáték 3 felv., Szigligeti töl; a' közönség tetszéssel fogadá e' hatásteljes színművet 's több-szöri előhívással tisztelék meg a' szerzőt. Szigligeti e' napokban végzett be ismét egy új dramát 3 felvonásban, czime „Czilley Fridrik“; ez újabb műve házi 's családi viszonyok körül forog, 's nem sokára színpadra ke-rülend. 25íken „Zampa“ dalmi adaték; 26íkan „Nevelő ezer bajban“ mit Cavallini Ernest hangversenye követe, klarineten; igen kevés né-ző előtt, mit leginkább azon körülménynek tulajdoníthatni, miszerint azon este lépett föl utóljára a' németszínpadon La Roche bécsi udv. színész Raupach „Cromwell halála“ című szomorujátékában, mint Cromwell; 27-ken „Királyleány, mint koldusnő“ jött színpadra; 28íkan „Péleskei nota-rius“ bohózat 4 felv. — A' kedvelt Lendvayné Nagyváradon „Sevilla csillaga“ előadása után igen becses arany fejdíszszel tisztelék meg a' va-lódi művészet barátai. —

Vác: A' szerencsétlenek sorsukban részt venni 's ezt enyhíteni, főkép, ha ebből öntudaton kívül semmi haszon nem járul a' cselekvőre, valódi nemes tett. Illyenkor valánk tanúj, midőn jun. 16íkan D o m j a n ur, a' siketnémák k intézete javára felolvást tartott, melly ezelban két ns kisasszony is szives vala részesülni, két verszetnek „Egy hontalan keserve“ és „A' esolnakon“ címűeknek felolvastával, azt Hajnik Nina ezt Kandó Teréz szavalá, ezek után D o m j a n ur tulajdon munkait „A' hadvilág és szerelem“ és „Ábrándozás a' szerelemről“ olvasá fel. Előadásra a' hely-beli czellővész-ház terme szolgált, hol, levonván a' mellesleg költségeket, 20 ft 5 kr. p. p. jött be. A' nagyobb jövedelmezést, részint a' nagy hőség 's a' czellővőháznak a' belvárostól távolléte, részint a' nyilvánításnak késő közre-bocsátása gátla. Bizton állíthatni, miszerint különben nagyobb lett volna e' szent czélra áldozandók száma. Dieséret azonban 's hala ez érdemes-nek, ki csupán azért jelent meg városunkban, hogy itt épen azon értekek által, miket a' természeta' siketnémától megtagadt, némi segedelmet se-rezzen! Hala 's köszönet e' szent czélhoz járult ns kisasszonyoknak! de hala azon nemes gyülekezetnek is, melly, e' jótékony szándékot gyamolít-ván a' szerencsétleneknek adakozott. Néma embertársink szöma hazánk-ban 9992re terjed, ezek közül évenként tanításra alkalmas korba lép 300, alkalmának találattik 2998, e' végre alapított intézet csak egy van, ebben neveltetik 46, minden év elején 7—9 új növendék vétetik föl, és így minden 100 közül csak 9 taníttathatik, a' többi mind elmarad e' jö-tékony oktatástól; szerfölött kívánatos, hogy hazánk atyjai a' siketnémák ügyét szívökre véve 's ezeket hathatos pártolásokra méltányítva, boldo-gítanak! —

Kolozsvár, jun. 20íkan: f. hó 15íken iktattaték főbírói díszes hivata-laba sarospataki Patak Mihály, ki arra most negyed ízben választott 's nyert legkegy. megerősítést. Az ünnepelyes gyülekezetet, tanácsot 's es-kütt közönséget a' város virágfüzerekkel ékesített nagy táncztereme fogadá, hol az eddigi főbíró, királybíró 's főjegyző által tartott beszédet után, a' választott főbíró ünnepelyes esküt tón le 's egyszerű de nyomos beszéddel lép-hivatalába; beszédében a' főbírói bei fatáskor divatozó szokásokat érintvén, említe azt is, mikép öltének azok is lassanként esinosult korbélyeget ma-gokra; így korábban a' főbírói karácsonéji harangozóskor választák 's tús-tint föl is esketék; lakása megtudására ugynevezett czirkálóházat építének ablaka alá, a' beiktatott főbírói lovon ülő vasember kíséré el 's t.; az utóbbi időkben csak a' mézes bor szokása maradtott fen, mellyel az eskütt közön-séget az új főbíró vendéglé meg, most e' szokást is, mint az ország főváro-sához illetlent, elhagyatni kívánta... 's a' t. Végre Patak József aljegyző igen velős és esinos beszéddel rekeszté az ünnepelyt, mellyben a' mindegyre keletkező harsány eljenkiáltásokból indulván, ékesen fejtegeté; mikép fe-jteztetik ki az eljenben az alkotmányos választási jog méltánylása 's a' de-rekasan teljesített vagy elmulasztott kötelesség helyeslése vagy roszalása 's tel. Ugyane' napon delutáni 4 óraker tétetett le a' helybeli czukorgyár alapköv. Patak Mihályné 's Judenhoffer Mihályné asszonyságok által, harsogó zene mellett, számos részvényes és polgár jelenlétiben. Aldás kísérje hazánkban ez első közvállalatu intézetet, bár több is keletkeznék nyomán! A' helybeli ref. és unitar. főiskolák ifjusága nyári közönséges próbaté eít f. hó 19íken kez-dé el. — Néhány nap előtt pálinkázás közben egy góliát termetű cigány törpe komjával összekapván, a' törpe a' magasnak fejét kapával úgy megcsapá, hogy az tüstint eszméletét veszté 's más nap estére kiadá lelkét. A' gyilkos koma fogházban várja jutalmát. — Színpadunkon 15íken „Ruy Blas“, Hugó Victor legújabb drámája adaték. Kántorné, színpadunkon vendégszereplőleg lép fel. — Zala th n a i hírek szerint a' bordeauxi hg jun. 3íkan délelőtt oda érkezővén, kevés pihenet után kísérelével együtt lóháton még azon nap este Abrudbányára 's más nap onnan Verespatakon át a' D e t o n a t á h o z ért; hol a' természet ritka műveit, a' pompás bazalt oszlopokat, nagy gyönyörrel szem-lélte. A' Detonatóhoz érven szabad mezőn jó tűz mellett két nyársra vont malacot 's egy félborjut pillantottak meg a' magas utazók, melly sültekből valamint egy erdélyi sajt, ugy nevezett bá l m o s neví, juh tejfellel készült eledelből jó ízűen ettek. Végezővén az ebédet az abrudbányai bányamester elől, 's utána egy sereg vidéki bányász, kik kulacsos kezében, kétszeres éljen kiáltással ittak a' hg egészségeért, mire a' hg a' bányamester kezéből kive-vén a' kulacsot, hasonlag kétszeres eljenkiáltás mellett ivott az őt tisztelők egészségeért. Mintán a' hg a' bazalt szikla tetejéről a' gyönyörü vidéken körül tekintett, este visszatért Abrudbányára. A' Csetányán leereszkedtek, a'

abrubányai bányamester épen egy bányát szemlélt meg 's adott át egy szegény embernek művelés végett, még pedig Henrik név alatt, miről a' hg értesítettén a' szegény bányászt megajándékozá, hogy lenne mivel munkáját kezdenie. —

KÜLÖNFÉLE: Kassán már több hét előtt megkezdék az építendő dologházhoz kivántató előkészületeket. 80 megyei fogoly naponként e' munkára alkalmaztaták. Barkóczy János gr., mint választmányi elnöke a' vállalatnak, fáradhatlan munkássággal törekszik előmozdítani ez intézet minélelőbbi létesülését. — Azon számos lopás megszüntetésére, melyet dologtalan mesterlegények 's más ingyenélő henyek az alsómagyarországi bányavárosok vidékein eddigelé oly gyakran szoktak elkövetni. Selmezczen tartott gyűlésen azt határozzák a' bánya-városok küldöttei, hogy központi javító- és dologházat állítandnak fel börtönrel együtt, oly helyen, melyet legkényelmesnek határozandnak a' kölcsönös könnyű közlekedésre nézve. — Máj. 15kén, mint nepom. sz. János ünnepe előestéjén a' selmezi bányász akademiánövendéki Lang János agg tanítójakat bányászai szokás szerint esti diszjárdalattal tisztelék meg, aknalámpákat lobogtatva. — Fűreden az idén is igen számos vendég tartózkodik, noha a' főnemesség nagyobb része országgyűlésen van. A' mulatóhelyek és sétányok igen élénkek. — Lu p a k krassómegei helységben, Reschnitz bánsági bányavároska közelében, Lugos és Oravicza közt, f. hó 3ikán délutáni 4 — 5 óra tájban iszonyu pusztításokat vitt véghez borzasztó szélvesszel párosult felhőszakadás. A' falu közelében folyó hegyi-patak oly magosra duzzadt 's annyira elárasztá a' vidéket, hogy a' lakosok legbecsesb holmijokkal futásban voltak kénytelenek keresni menekvést. A' vetéseket részint porond födé el, részint pedig gyökerestül kiforgatá a' víz, az országutakat 1460 ölnyre tetemesül megrongálák a' dulakodó hullámok, 210 ölnyre pedig tökéletesen megsemmíték 's öt, a' patakon épült, hidat egészen összezezuztak, el annyira, hogy sem a' hidakat, sem utat többé nem használhatni. Emelé a' borzasztó szerencsétlenséget azon véletlen körülmény is, miszerint a' falu közelében néhány cigány csalad tanýázván, az árvíz nemcsak élelmi szereit, málháit és szekereiket sodrá el e' sátorozóknak, hanem két asszonyt 's 17 gyermeket is magával ragadott, 's így az elpusztult természetén kívül még 19 ember is áldozatja lón a' pusztító elemnek. Jakabffy, alispánhelyettes, értesülvén a' szomorú esetről azonnalkisgyűlést tartá 's felszólítá a' Kkat és RRet károsultak fölségelésére. — Smith és Meynier papírgyártók a' virágzatban levő gyárjok mellett még egy újat szándékoznak fölláttani a' Finmarán hogy annál jobban megfelelhessenek a' naponként szaporábbuló megrendeléseknek. —

(A' szerb zendület részletei) Hiteles forrásokból származó zimonyi hírek szerint Wucsics tanácsos határtalan fölhatalmazást kapott a' fejdelemtől 's tanácstul a' zavarok elnyomására katonai erővel; ennek következtiben az első zajra gyűlöngni kezdett 's néhány nap mulva Sezer főnyire szaporult sereggel a' ratoviczai zárdától, hol az első zendülő csapatot fogollyá tevée, Kragujevacz felé indult. Kragujevacz közelében 15 ezer főnyire növekvék serge, mellyel a' városba nyomulván, azonnal elfoglalá Obrenovics Jánosnak, a' fejdelem testvérenek sátorát, hol ez több rokonival tanácskozzék. Wucsics beszédére 's tanácsára a' testőrség azonnal leraká fegyvereit 's öltözetét. A' lakosság nagyobb része Milos hg által gondolja létre idézettnek a' zendülést. Jun. 10kén Belgrádba érkezék diadaljeivel Wucsics. A' foglyok vallomásából kiviláglott, miszerint mindenek előtt a' katonaságot volt szándékjuk eltántorítani, mi nagy részben sikerült is és aztán az egész országot fölzendíteni. Ezután tanácsülés tartatván, Milos hg barátilag felszólították a' fejdelemségről lemondásra, azon megjegyzéssel hogy élte hátralevő éveit bármely idegen országban töltheti. Legörvendetesb, hogy egyetlen esőp vér sem folyt ez egész zendület miatt, noha már törvényszék előtt állnak a' főkolompósok. Ez eseményt fátyol látszik ugyan földni; de könnyen keresztül pillanthatni rajta. Midőn a' fejdelem testőrsége tüzi ki először a' zendülési zászlót és a' fejdelem megszabadíttatását szegzi ki czélul a' tanács hatalmából, akkor könnyű átlátni, honnan származott az egész merény. Az új alkotmányi tanács önkénye alá rendeltetéssel fenyegeté a' fejdelmet, 's e' tanács jobbadán oly férfiakból áll, kiket korábban, mint politikai ellenségit, elmellőze Milos hg. Ezért küzde Milos annyira az alkotmány ellen. Korábban igen szembeötlött, hogy az annyira szabadelmű angol főconsul makacsul ellenzé az alkotmányt, míg az orosz kormány mindenkép előmozdítani törekvék azt, 's utójjára csakugyan ki is küzdé azt Konstantinápolyban. Az utóbbi merények történetkor rendkívüli munkásságot fejté ki az angol consul Milos hgnél 's katonai párthiveinél. Általános ármány-harcot viselt e' tekintetben a' nevezett két hatalom ügyviselője, még pedig annál fontosbat, mivel a' dunavidéki tartományok sorsa is forga kérdésben, mellyre nézve Ausztria, Russzia és Anglia egyenlőn érdekesülnek. Russzia nagy népszerűséggel bir az előbbkelő szerb családokban, mert Czerny Györgyre 's azon korra még mindenki emlékezik, midőn Szerbia egyesülve küzdött Russziával a' porta ellen; az pedig feledve van, hogy a' bukaresti béke után (1812ben) cserben hagyá Russzia Szerbiát, mivel a' fegyverfogható lakosság nem akart csupa orosz vezérek alatt élni. Czerny György elhagyni lón kénytelen hazáját, Obrenovics Milos pedig megszabadítá a' szerb nemzetet. Milos az utolsó orosz-török háboru és navarini lángok alkalmikor soha nem akart az oroszokkal egyesülni, mert ezek terjeszkedési vágyától csak félnie kelle, míg a' porta roskadó hatalmától engedélyt engedélyre nyert, minden áldozat és vérontás nélkül. A' tanács majd valamennyi tagja Russziához szít, és innen magyarázandó a' zendület és Milos hg kényszerített lemondása. —

A m e r i k a.

Bahiai april 10iki lapok szerint Riogrande do Sul tartományban a' republicai lázadás még folyvást tart. Az elnököt még mart. végén is ostromlák a' zendülők!

(Standard.) Montevideoi mart. 25eig terjedő hírek szerint a' buenosayresi ostromzár folyvást tart 's kilátás sinez mentülelőbbi megszüntetésére; a' montevideoiak ünnepelesen háborut üzenének Buenosayres ellen 's e' vállalatban a' francziák segítik őket. Rozas elnök makacs ellenállást gyakorol. —

(Az indiánokkali béke aligha valósul.) Ujyorki máj. 20ki lapok szerint a' szeminolokkali béke aligha valósul, mert e' lapok ismét indiánok által elkövetett berohanásokat és borzasztó gyilkosságokat emlitenek. — Cooper éjszakamerikai regényíró egy otsegoi hirlap ellen ragalmazási pört nyert meg, melly 400 dollárnyi kárpotlásbul áll. — Ujfundlandban (angol gyarmat) febr. óta iszonyu éhség uralkodik. — Texas új status igen gyorsan halad a' jöllétben; a' brassosi torkolatnál franczia hajócsereg mutatkozott; mit igen barátságos jelre magyarázgatnak. —

P o r t u g á l i a.

(Angol Courier.) Lissaboni hírek jun. 3aig terjednek; szerintük a' kormány azon javaslatát, melly a' folyó adósságok tőkésítését tüzi czélul, igen nagy ingerültséget okozott 's a' statusadóságok nagyobb részit rémülésbe ejté, mert meg vannak győződve, miszerint azon kötelezvények, mellyeket jelen követelésök fejében a' kormány ad, igen kevés valódi értékkel bírnak. Ez ingerültség következtiben a' cortes a' javaslatot új küldöttségre bízta érettebb megfontolás végett, e' küldöttség hét tagbul áll, 's három tervet nyujtba e' cortesnek, tagjai sehogy sem tudván meg egyezni. E' javaslatokat még nem vevé vitatkozás alá a' cortes. Lissabonban általánosan Liszik, miszerint a' portugál kormány a' kül adósságot a' hazaival egy lábra szendékozik állítani. —

S p a n y o l o r s z á g.

(Harczteri hírek. Espartero hgi czimet kap.) Madrid, jun. 3ikán: „A' carlosiak ismét lábadozni kezdnek a' baszk tartományokban szenvedett veszteségikből. Maroto, kigyógyulván sebeiből, erősíti seregit 's azon pontokat, miket még néhány nap előtt elhagyni szándékozzék. Mint látszik, védelmi harcra tökélte magát el az arrigoriagai hegységben, hol már 1837ben is biztos menedékre talált. Azonban az orduna-bilbaoi vonal kiegészítése már nem oly könnyű, mint 14 nap előtt lett volna. Espartero nem igen mutat kedvet új rőpkénygyűjtésre Aragoniában, hol Cabrera azon embertelen bánásmódot hozá gyakorlásba, miszerint minden helységből, hol erősséget bírnak az alkotmányosak, azonnal kivándorlani tartoznak a' lakosok, ha vagyonuk elpusztításával 's életvesztéssel nem akarnak bűnhődni. Alcaniz, Albalate és Montalbanból sok ezer lakos költözött ki vagyonostul hátán vagy targonczán. Ez utóbbi hely egészen elpusztult. Polo folyvást Guadalaxara tartományban kegyetlenkedik osztályostul. Cuenzában Canete és Villora erősítése van munkalatban. Valenciában Aznar osztálynek újabb tanujelét adá tehetlenséginek, midőn a' hatalmas osztállyal nem bír Forcadelt elűzni Talosbul Onda mellett, melly két helyet háborítás nélkül erősítik a' zendülők, kik ezenkül nyugottan és zavartalanul bírnak a' tortosai sóaknákat és tarragonai ónbányákat, mellyekből Cataloniába is tetemes mennyiségeket szállítanak. Galiciában mindenféle gyűlevész néppel kezd most szaporulni a' carlosiak száma, néhány nap előtt azonban tönkre veré e' rablóhadat egy alkotmányos pártvezér. Mancha és Toledo tartományokban Palillos csordái dulakodnak, főleg az apróbb helységekben, hol semmi ellenállásra nem számolhatnak. Espartero spanyolországi granddá lett, ducque de la Victoria czimvel, Leon pedig grófságra emelték Belascoain névvel. — Maroto, d. Carlos, Villareal és Eguia hosszasan tanácskoztak egymással e' napokban. — Espartero megindítá seregit Balmaseda felé. — Puente la Reina vidékin 13 ezer harczos van őszpontsulva Diego Leon parancsi alatt. A' carlosiak minden pillanatban határozó megrohanást várnak az alkotmányosak résziről. —

A n g l i a.

(Lapnyilatkozat a' nagyhatalmak állaspontjáról. Elegy.) Konstantinápolyi hadi hírek következtiben, megtöré hosszas hallgatását a' Globe, 's következtileg nyilatkozik: „Örömmel tapasztaltuk, mikép a' nagyobb tekintetű 's befolyásu franczia lapokban mindeddig a' legjobb érdekek tulnyomók a' keleti kérdésre nézve. Valamint a' mostani kormány lapjai, ugy az előbbi 's a' Thiers szinét viselőik is egyhangulag megegyeznek abban, hogy Anglia bánásmódja bizalomra érdemes 's eddigi határozati keletre nézve legmeltányosbak, miből világosan következik, miszerint Franciaország a' keleti ügyben kezét fogand Anglia politikájával. Franciaország kétszer szándékozzék már szövetségre lépni azon hatalommal, mellynek dicsvágya 's terjeszkedése e' pillanatban legveszélyesb Európára nézve. Azonagyremi tervek India elfoglaltatásáról, mellyek Pál kalandos kormánya alatt komolyan voltak vitatási szőnyegen Russzia és Franciaország között, 's azok, mellyek a' tilsiti béke és Napoleon harati alkudozási után Sándor czárral, ismét szóba jövének, eléggé bizonyítják: mennyire képes elvtelen dicsvágy némelly franczia uralkodók résziről bizonyos fordulatokban azon kielégíthetetlen nagyításvágygyal kapcsolatba lépni, mellyet Russzia résziről nem akarunk elvtelennek mondani, mivel annál egyéb elvvel valóban nem bir. Franciaország marandó érdekeit egyszersmind egész Európa tulajdoninak vallja; az európai statuscsalád egyéb tagjainak függetlensége kényuri hatalommal visszaélés ellenében lényegileg szükségessé lón Franciaország tulajdon függetlenségére nézve, 's Franciaország igen jól tudja, milly nagy veszélyt háríthatott volna reá legujabb időkben orosz tulnyomóság, vagy angol ellenléteségeskedés. Ellenben orosz frigy vagy semleg által reményelhetné Franciaország, hogy a' szomszéditól elorzott ragadományban fogna osztozhatni. Hasonlók közt mindegyik félre nézve veszteséggel jár a' háboru. A' nagy békebiztosíték Európában miveltségi egyenlőségiből áll, minék következtiben minden egyes ország keveset nyerhet másnak megrohanása által, de

annál többet veszhet. Csak egy európa-ázsiai hatalom létezik most, mely sokat nyerhet anélkül, hogy sokat kellene kockáztatnia: Russziát azonban senki nem gáncsolhatja természeti törvényének hódolásaért, derendkívül szükséges Európa művelődésére nézve, hogy Russzia roppant hatalmára mindenkor éber őrszemmel figyeljen.“ — Londonderry I. minapi nyilatkozata következtében O'Connell és Grattan dublini beszédeiről, ez utóbbi bővebb nyilatkozatra szólítá föl írásban a nevezett lordot: mivel pedig azt nem találta kielégítőnek, párviadalra idézte őt, mely jun. 13-án csakugyan véghez is ment. Grattan lövése nem találta célját, Londonderry pedig légbe lőtt, mire kibékülés következék. — A' királyné hölgyei igen nevezetes fizetést huznak, a' főkamrahölgyek ugyanis 500 font sterlinget kapnak fejenként egy évre, a' tiszteleti kísasszonyok pedig 300 fontot. — A' tengerészet hadihajót küldé Kisázsia délnyugoti határára igen becses régi faragványokért, miket Fellowes utazó fűdöze föl. — Az éjszakamerikai egyesült tartományokba még folyvást igen számos angol vándorol; de még több német, kik hazájokon kívül mindenütt hon érzik magukat. —

(Az óriás radicalkérelem.) Alsóházi ülés jun. 14-én: „A' ház kiváncsiságát feszült ingerültségben tartja az iszonyu fahengerre tekert nemzeti óriás kérelem. A' hatalmas köteg különös faalkotványon nyugszik Attwood birminghami követ mellett. Az elnök felszólítására néhány radical követ buzdító kiáltozási közt következőleg hallatá magát Attwood: „Sir, én a' ház elibe terjesztem e' rendkívüli és fontos kérelmet. Tudom, mikép a' ház rendszabályi tiltják az e' kérelemben foglalt nagy elvek körülményes vitatásába bocsátkozást, s azért a' kitűzött korlátok közt fogok maradni. Csupán a' kérelem alap gondolatját, föltevése körülményit s azon különös helyzetet engedjék Önök röviden érintenem, melybe reá nézve jövék. A' kérelem Birminghamban vevé eredetét, hol mult évi aug. 6-án nagyszámu népgyűlés fogadá azt el. Glasgowba küldetvén, ott igen rövid idő alatt 90 ezer aláírást nyert, miután már szintannyival dícsereket Birminghamból s vidékéről. Összesen 214 város, kerület és megye fogadá el e' kérelmet, s az aláírások száma 1,280,000. Alapvető 500 nyilvános népgyűlés ismeré helyesnek, s mind e' gyűlésben nyilván kimondá a' nép, hogy szenved, s a' kormány tekintet nélkül hagyja súlyos baját. A' nép bámulatos türelemmel viselé minden szenvedését, s véleményem szerint, már rég kötelessége lett volna a' parlamentnek több figyelemmel viseltetni e' közönség iránt. E' kérelmet szorgalmas és szegény munkások irak alá s azért nem kevésbé érdemes az a' ház figyelmére. (Halljuk!) Gondolják meg Önök, mily új fájdalom lenne a' tisztes kérelmezőkre nézve, ha küldötteik, kiknek különös kedvezésből engedély adaték, kérelem-nyújtáskor e' ház sorompí előtt megjelenhetésre, azon szomorú hírrel térnének vissza megbizóikhoz, hogy az alsóház minden panaszaik és kívánatjokra nézve sikert volt. Az aláírók nagyobb része legnépesebb inségbe süllyedt, s ezek szüksége olyan, hogy azok, kik bőség öléből származtak s velök született kincsekben találának eszközt minden vágy-kielégítésre, alig képesek elméjükkel fölfogni az olly munkásnak kegyetlen helyzetét, ki szívvél és kézzel dolog után eseng és nem találhat azt. Minden osztályu dolgozók, sőt földművesek is gyakran legesikorgóbb állapotban látják magukat, melyből teljességgel nem szabadulhatnak ki. A' parlament rokonszenvét nem bírván, föltevék, hogy minden, törvényszerűleg nem tilos, rendszabályt használnak e' ház képviselői rendszerre megváltoztatására, és befolyás-nyerésre a' választásoknál, mi által kívánatuk céljához vélnék juthatni. De én bízom istenben, hogy ügyök végsükere már sokkal közelebb áll. Első kérelmek e' böcsületes férfiaknak, kik közül mindegyik négyszer annyit termeszt, mint mennyit elfogyaszt, s kiktől mégis megtagadja munkájok értékét a' hon, általános szavazásjogot tárgyz, vagy is képviselést minden adózó számára, mikép a' régi angol törvény rendel. A' gazda tökéje, így szólunk a' kérelmezők, nem fog megfosztatni gyümölcsözéstül; de a' dolgozók is kívánják, hogy munkabérüket senki ne esonkíthassa. Hogy pedig szabadon s tisztán menjen véghez minden választás, titkos szavazással ohajjták azt teljesíteni. (Tetszés.) De ők még tovább mennek, s az „Acts of Settlement“ értelmében minden 3 évben parlament-megújítást kívánnak. Kimutatják továbbá, hogy a' képviselők munkálkodását fizetni kell, a' választathatási adót parlamentti követekre nézve ellenben eltörölni. A' kérelem ez öt pontjával szívemből megegyezem, s őszintén reményem, hogy a' közvélemény haladása mellett nem lehet távol azon nap, melyen mind az ötöt megadják a' népek, mely azt jól mért, valódi és hamisítatlan árukban fogja megkapni.“ (Halljuk! és kaczaj.) Smith rendre szólítá a' beszélőt, mivel hosszas előadásával sérté a' ház törvényit, mi pedig kétszeresen tilos olly neveltséges kérelemnél. Elnök: „A' ház szigorú rendszabályi szerint csakugyan egy tagnak sem szabad hosszas beszéddel nyújtani be kérelmet; de ha e' kérelem behozatása különös körülményit s a' tisztes szónok személyes viszonyit méltányos tekintetbe vesszük Önök, bizonyosan némi elnézésre érendik magukat hajlandóknak.“ (Tetszés.) Attwood: „Elnök ur! Köszönöm az Ön jó indulatját; nem fogok sokáig visszaélni a' ház türelmével; de meg fogja ez engedni kiemelnem, miszerint én, noha e' kérelmet tökéletesen helyeslem, még is leghatározottabban tagadom azon híreket, miket ármány s rágalom ez ügyben ellenem koholtak. Egész életemben mindenkor csupán béke-, rend- s törvényszerű elveket ajánlek. Nem vagyok két arcú férfi, hanem e' házon kívül is csak ugy mutakozom, mikép itt; kívánatimat s nézetimet mindenütt szabadon nyilvánítom. Mint férfi és keresztény semmit nem fogok elmulasztani, mi a' kérelmezőknek szerezés sükert eszközölhet. (Harsogó tetszés.) Mi az anyagi erő s fegyverek használatát illeti, nyiltan ismétlem, illy szándék részese nem vagyok. (Tetszés.) Azon egyetlen hatalom, azon egyetlen fegyver,

melyet én megismérek, a' nép akaratjának törvényszerű, szilárd és alkotmányos kifejezéséből áll. (Növekedő tetszés.) Ha Anglia minden községe hasonló kérelemmel járuland e' ház elibe, ha e' kérelem maga józan ész, igazság és böseség sugalta elveken alapszik, akkor e' tanok olly befolyással leendnek az emberi elmére, mely e' házban is szükségkép érezhetővé teendi magát. Midőn az egész nép gyógyosert kíván sebei enyhítésére, midőn alkotmányyszerűleg követeli azon jogokat, miket az alkotmány maga biztosít számára, s midőn kívánatát fejezvé ki, minden ollyastól szorgalmasan tartózkodik, mi vakmerőség vagy erőszak bélyegét viselné, akkor azon tisztes tagok, kik most nem osztoznak nézetemben, megtérítve a' nép tiszta alkotmányos föllépte által, bizonyára nem vonadják meg tőle többé kívánati teljesítését. Csak azon kérelmet kell még Önök elibe terjesztenem, mely az egészet befejezi: „Nyuljon a' ház rendszabályokhoz, s hozza munkalába egész alkotmányos erejét, olly törvény-alkotáásra, miszerint minden törvényes kort, épelméjű, és böcsületes férfi szavazásjogot nyerjen parlamentti követválasztásnál. Legyen szives a' ház törvényeket elfogadni titkos szavazásra, 3 éves parlamentre, a' birtokon alapuló választási adóra, és napdíj biztosításra a' népképviselőknél.“ E' szavai után a' kérelem egyik végét a' ház asztalára tevé Attwood, s jelenté, hogy néhány nap mulva indítványt teend a' kérelemnek biztosság előtti vitatása iránt. Az ülés többi része érdektelen volt, s rövid idő mulva eloszlott a' ház. —

Franciaország.

(Titkos társulatok szervezete.) A' jun. 15-ki Moniteur közli Merilhou azon jelentését, melyet jun. 11-én a' májusi zendületi merény-tárgyazó vizsgálatokra nézve benyújtá. Ez iratban egyszersmind a' titkos társulatok szervezete van érintve, melyből kiviláglik, miszerint annak tagjai 1834 óta folyvást nemesak politikai rendbomlást tűzének czélul republica-felállítás alatt, hanem minden társas viszonyt földelni és a' tulajdonjogot megsemmítni szándékoznak. Eszközökül jobbadán egyszerű kézműveseket, eselédeteket, fiatal embereket és szülei fenytéket megúnt tanulókat szoktak használni. Szendvényiket izgaták, hiszékenységgel visszaéltek, s kincs-kezesgetés által ámitgatók. E' társulatok első törvénye volt semmit nem közleni írásban, s ez okból nem is igen lehetett ellenük tanulevelekkel föllépni. Négy helyen talált fölveteli rendszabály-jegyzék a' családi társulatba, következőket foglal magában: „A' társulatba lépni akarót bekötött szemekkel vezeték a' terembe, hol következő esküt kell elmondania: „Mély hallgatást esküszöm mind arról, mi itt történni fog.“ Most következő kérdéseket olvas neki föl az elnök, mikre így tartozik felelni: 1) Mit tartasza' mostani kormányról? „Hogy hazas- s néparuló“ 2) Mily érdek vezérli tetteit? „Csekély számu kivált-ságoké.“ 3) Kik jelenleg aristokraták? „A' pénzes emberek, tőzsérek, szállítók, egyedárusok, nagy földesurak, szóval, kik a' nép költségén híznak.“ 4) Mily joggal uralkodnak ezek? „Erőszakkal.“ 5) Mi a' leginkább uralkodó vétek a' társaságban? „Önzés.“ 6) Mi foglalá el a' böcsület és érény helyét? „Pénz.“ 7) Ki tiszteltetik most? „A' gazdag és hatalmas.“ 8) Kit vetnek meg, üldöznek és helyeznek törvényen kívül? „A' szegényt és erőtlent.“ 9) Mit tartasz az élelmi vámról, só- és italadóról? „Hogy utálatosak, s a' gazdagot kimélik, míg a' szegényt nyomorgatják.“ 10) Mi a' nép? „Összesége a' dolgozó polgároknak.“ 11) Mikép bánik vele a' törvény? „Mint rabszolgával.“ 12) Misorsa van a' szegénynek gazdagok uralkodása alatt? „Hasonló az rabszolgához és negeréhez; élete csak inségi hosszú lánczolat és szenvedések s erőködések tömkelege.“ 13) Jó rendezetű társaságnak mi legyen alapja? „Egyenlőség.“ 14) Mik legyenek jó rendezetű országban jogai a' polgárnak? „Létezés, fizetés nélküli oktatás, és részesülés a' kormányzatban; kötelességei pedig: föllalozás a' köztársaságért s rokonai érzelmeik minden polgártárs iránt.“ 15) Politikai vagy pedig társasági zendülésre van-e szükségünk? „Társaságira.“ — Kevés szókkal tudodul adandjuk most czélunkat. Mi sükerebben küzdhetés végett egyesültünk hazánk elnyomóinak zsarnoksága ellen, kiknek politikája elkülönzésben s tudatlanságban törekszik tartani a' népet; a' mi elveink tudományokat terjesztvén, egyszersmind egy tömegbe gyűjték a' néperőt. Zsarnokink a' sajtót s társulatokat száműzék; azért kötelességünk szilárdabban egyesülni mint valaha s szóbeli propagandával pótlani a' sajtóhiányt. Minden tagnak kötelessége mindenemü eszközzel republicai elveket terjesztetni, szóval: fáradhatlan munkásságu propagandát gyakorolni. Igéred e' tekintetbeni hozzánk csatlakozásodat? Utóbb, midőn az óra ütni fog, fegyvert emelendünk azon kormány megbuktatására, mely a' hazát elárulja. Velünk leszesz e' azon nap? Gondold meg jól, vállalatunk igen veszélyes; ellenünk hatalmasak, hadsergekkel, kincsekkel s idegen királyok segélyivel bírnak, és rettegetés által uralkodnak. Nekünk csak bátorszívünk és igazságunk van. Erzesz e' magadban elég erőt minden veszéllyel daczolásra? El vagy-e határozva fegyveresen küzdeni az emberiség ügyében, midőn ütni fog az óra véres harcra? Polgár, állj föl; következő esküt kell elmondanod: „Esküszöm, hogy senkinek, még rokonimnak sem fogom kimondani azt, mit mi szólunk vagy cselekszünk; esküszöm hogy a' társulat törvényinek engedelmeskedem, s hogy gyűlölséggel s boszuval üldözendem azon árulókat, kik netalán körünkbe fognának jutni, társaimat pedig szeretni és gyámolítani fogom, és szabadságomat s életemet szent ügyünkért mindenkor kész leendek föllalozni.“ Polgár, mi társulatunk tagjává nyilvánítunk: ülj le. Van-e fegyvered s löszered? Beléptekor minden tag bizonyos mennyiségű löport tartozik átadni, vagyonságához képest, s azonkül magának is két fonttal kell ellátva lennie. Társulatunkra nézve semmi írott kötelezés vagy jegyzék nem létezik. Csak azon hadi néven fogsz ismertetni, melyet te n mag ad választandasz. Elfogatás esetén a' nyomozó bírónak felelned soha nem szabad. A' választmány ismeret-

len; de a hárez pillanatában nyilvánosan fel fog lépni. Nyílt tere minden munkálkodás szigorúan tilalmaztatik, kivéven, ha a választmány szólítand föl arra. Hárez alatt legszigorubb katonai fenyték szerint tartozik minden tag teljesíteni a vezérek parancsát. Ha ismersz eléggé hallgatni tudó polgárokat, előnkbe vezetend őket, mert minden polgar, ki hallgatást jó szándékkal párosít, sorainkba fölvételre érdemes, bármilly lábon álljon is egyébiránt műveltsége; a társulat majd bevégezendi politikai kiképeztetését. —

(Kormányindítvány Daguerre találmánya megvételére. Elegy.) Duchatel belminister a jun. 15ki követkamrai ülésben a kormány nevében indítványt tón Daguerre fontos találmánya megvételére közbirtokul a nemzet és egész világ számára. Az e tekintetben előterjesztett törvényjavaslat szerint Daguerre 6 ezer franknyi évdíjt húzand holtáig. Niepee pedig, kinek elhunyt atyja társ volt Daguerre dolgozatnál, 4 ezret. Haláluk után e mennyiségek fele özvegyeikre szálland. „Eleinte, így szólott a minister, 200 ezer frankot kívántak e titokért, s azon ajánlatok, miket idegen fejdelmektől kapott Daguerre, csakugyan méltán jogosíthaták őt illy követelésre. Mégis szerencsések valánk e fontos találmányt a kívánt tőke kamatjáért megnyerhetni. Mi reményljük, hogy e tettünkkel a kamra kívánatát teljesítettük. Önök mindnyájan hallák említett a kérdéses fontos találmányt, és sokan közülök tulajdon szemekkel is meggyőződtek annak jelességéről, annyira, hogy épen nem szükség azt tovább fejtegetnem. Mindenek előtt utazók, régiségbuvárok és természetvizsgálókra nézve mindenkor nélkülözhetlen leend Daguerre találmánya. Ezentul minden szerző maga fogja elláthatni képekkal munkáját, mert habár csak kevés pillanatig mulathat is a legszövényesb emlék vagy vidék előtt, azonnal valóságos hasonmását birandja. E szép találmány tulajdonosi szerencsétlenségre semmi iparágira nem használhatják azt, s találmányukat semmi szabadíték nem biztosíthatja számukra, mert mihelyt közszemlére jutand, azonnal mindenki utánozhatja azt, s a legügyetlenebb ember olly rajzokat készíthet vele, mint a legügyesb rajztanító. Szükséges tehát, hogy vagy az egész világ tulajdona legyen e találmány, vagy pedig titokban maradjon.“ A kamra minden padjáról egyhangu tetszésben nyilatkozték a kedvező közvélemény. — Parisban az elmék folyvást kitünőleg titkos társulatok és republicai egyesületek létezésével foglalatosa. A kormány munkás azok kifürkészésiben s folyvást ujanak jut nyomába, s nem tagadhatni, hogy csakugyan vész fenyegeté Paris, mi még most sem tűnt egészen el; mert mi ma nem sikerült, az szerencsés véget érendhet holnap, főleg miután a republicai elveket úgy szolván anyatejjel szíjják magukba a csecsemők. Nem csudálatos ellenszöndás e készüléket tenni a júliusi zendület ünneplésire azon pillanatban, midőn újabb zendület kiütéstől retteg a kormány? A fegyveres polgarok számát szaporítani szándékozik a ministerség; de ugyan mi czelt gondol azzal érhetni? Ez nem lesz elég, főleg most nem, midőn anyyi gyár hever, s azok is, mellyek dolgoznak, 300 ember helyett csak ötvennek adnak most kenyeret. A sajtónak szinte nincs dolga, pedig köztapasztalás, hogy a könyvműhelyek munkási szoktak leginkább zavargásra hajladók lenni, és most is minden republicai társulattal szoros kapcsolatban állnak. Ha a május 12iki zendület valamivel tovább tarthatta volna magát fen, bizonyosan valamennyi dolgozó mellette nyilatkozandott. Parisban 150 ezer munkás él most, nem is számítván a külvárosokban tanyázó sok dologtalan embert, kik csalással keresik mindennapi kenyereket. E nagy tömeget igen könnyű fölizgatni, főleg a mostani gyöngö népszerűtlen kormány alatt, melly iránt maga az udvar sem viseltetik bizalommal. Paris minden esetre komoly vész-kitöréstől tarthat, ha rögtön gyökeres fordulat nem orvosol e bajon. — Rumigny marq. visszautazott Parisból turini követsége helyére. — Nemours hg jun. 3ikán Palmában mulatott, Majorca sziget fővárosában. — Touloul jun. 14ikén ismét két sorhajó indult Levanteba. — A tengerészeti osztályban számos előléptetés történt. — Daguerre becsületrendi tisztté lett. —

Törökország.

Alexandria, máj. 27kén: Soliman basa (Selves), az egyiptusi sereg tábornokörnagya, Aleppoban az európai consulokhoz körlevelet intéze, mellyben tudatja velök, hogy darab idő óta Törökországbul karaván nem érkezett s így azon tájékkal a kereskedés és közlekedés egészen félbenszakadt. Mióta a török sereg egy része Eufrátot átkelt, e szigort kétőztetik; fájdalommal jelenteni kénytelen tehát, miszerint e birodalombul is tiltva van karavánoknak s egyes kereskedőknek a határokhöz közelítés. Mindazon áru, melly e körlevél közhírré tétele negyedik napja után, a határoknál találhatik, elkobztatik; a szabad közlekedés egyébiránt azonnal helyre fog állíttatni, mihelyt a török sereg részről a tilalom visszavonatik. —

Bécs, jun. 17én: Konstantinápolyi jun. 5ki hírek szerint a szultán serei folyvást előre nyomulnak, annyira, hogy az ellenséges sereg már szemközt állnak; természetesen e hír nem a legnyugtatóbb, sőt naprulnapra csökken a béke-föntartás iránti remény. A porta hajóserginek felkészítettségét illető hírek a legbékésebb hangnak, néhány nap mulva e hajók a Dardanellák felé vitorlázandnak. — Máj. 30án hatvan ház lett tűzaldozat a fővárosban. —

Konstantinápoly, jun. 5kén: Azon hír, melly szerint Nuri effendi a francia követnek nyilvánítá, hogy Hafiz basa parancsot kapva visszavonulásra, nem valósul. A török minister csak e parancs elmenendéséről szóla; mi azonban mai napig sem történt meg s ebből az világlik ki, hogy a porta Franciaország ellenében, mint melly Mehemed Alit leghebbben pártolja, tervei foganatosítására időt kíván nyerni; Ponsonby lord iránt, kinek M. Ali bukása igen kívánatos, a porta sokkal nyiltabb.

— Eddig a nagyhatalmak között következő pontokban látszik egyesség kialakodni, legalább külsőleg, 1) a statusquo fenntartása Törökországot illetőleg mostani határral; 2) egyiptusi-aráb független birodalom alakulásának megállítás; 3) a törökök s egyiptusiak közötti háboru elmellőzése. A diplomácia e dolgot most egészen más szempontbul tekintti, mint 1832-ben. Akkor Mehemed Ali Konstantinápolyt s így a szultán trónját fenyegeté, most azonban győzelem esetén, hódításaiban csak Kisázsiaira szoritkoznak, melly függetlenségét biztosítaná, a nélkül, hogy a fővárost meg kellene támadnia. —

Konstantinápoly, jun. 5kén: Anglia, Franciaország, Ausztria és Oroszország képviselői titkos tanácsot tartának a portával, mellyben a szultán s Mehemed Ali közötti ellenséges állapot került szönyegre; a képviselők meg is nyiták békeföntartás iránti javaslatjokat, minek egyedüli következménye az volt, hogy a porta ismétlé előbbi nyilatkozványát, miszerint azonnal visszavonandja seregeit, ha M. Ali Syria beljébe vonja magáit. A szultán, úgy látszik, nem nagy kedvet mutat az engedéshez, sőt olly rendszabályokhoz nyul, mellyek a legvégsőbbet sejtítetik. Többi között, Ponsonby lord s Roussin hajóvezér ellenszölközési daczara ismét 10 ezer főnyi sereget küldé a szultán Syriába. (Ez által valósult a Maltán keresztül érkezett hír.) E seregszállítvány a napokban vitorlázott el s általányosan hiszik, miszerint Hafiz basa csak ez erősítvényre várakozik, s megérkezésekor azonnal tettleges hárezot kezdend. Ponsonby lord s Roussin hajóvezér mindent elkövetnek a szultán tervei gátlásában, miután ugyanis, láták, hogy előterjesztésük fogamat nélküli s még új csapatok elvitorlázását sem gátolhaták, tudatták a portával, miszerint az ellenséges hajósergeknek legkisebb összeütközése Anglia s Franciaország szigoru feddését vonandja maga után s hogy a francia és angol hajók parancsot kapának, minden összeütközést lehetségig gátolni. E fenyegetés tón elhárítja a tengeri összeütközést, de Syriában a dolgok menetére legkevésb változást sem gyakorolhatand. — A szultán egészségi állapotja igen nyugtalanító; általános hiedelem, miszerint betegsége olly nemü, melly erejét naprulnapra fogyasztja: ezelőtt halálát legnagyobb szerencsétlenségnek tartották a birodalomra nézve, most azonban, miután boszmerzetének annyira áldozik, halálát inkább eszközül, mint akadályul tekintik a békeföntartásra. —

Németország.

Hannovera, jun. 4kén: Már máj. 28ka óta van megnyitva a jelen országgyűlés; már hét ülést tartának a 2dik kamrai tagok s még sem volt eddig határozata megkívántató elégséges szám. A tegnapi felsőbb parancs által összegyűlt fővárosi választótestület ismét választás nélkül oszlott el; a választók közül csak egyetlen egy akart választani! — Későbbi hírek szerint a 2dik kamra jun. 6kán csakugyan teljes számu lön s azonnal elkezdé munkálkodását. — Jun. 3kán hajózott el Hamburgból Braziliába 300 kivándorlott, kiket öt évre fogada fel a brazíliai consulság. —

Hannovera, jun. 5kén: Az itteni zsinagogában ma üllé meg a zsidókönzség a király születése napját, isteni tisztelet s imádsággal, melly böles Salamon következő mondását vevé jelszavul: „Féld az istent, gyermekem s a királyt, s ne társalkodjál a csélesapokkal. (Luther e mondatot ekkép fordítá: „Gyermekeim, féld az urat s királyt s ne keveredjél a lázangók közé.“ a Vulgata szerint pedig így hangzik: „Time Dominum, fili mi, et regem; et cum detractoribus non commiscearis.“) —

Berlini jun. 5iki levél szerint a király csakugyan nem erősíté meg a trieri püspök-választást, melly, mint tudva van, olly férfira esett, ki a kormánytól a vegyes házasságok ügyében nincs egy véleményen. — A poroszországi vasutak tervezése évről évre élénkebbül; legközelebb a berlini-szász, azután a berlin-stettini fog tervezés alá jöni. A köln-aacheni vasuton már egyenkint utazhatni. A berlin-potsdami vasutat igen élénkül használják. —

A kasseli Allg. Zeitung jul. 5kén következő felszölitást közöl: „Megemlékezve azon leírhatlan jótéteményekre, mellyeket a görög literatúra terjeszte szét a világon, s tudva, milly erőködések alatt vihattak ki a görög föld szabadságát; Athenében egyetemi épületet szándékoznak fölláttatni, mellyre szükségé van, de nincs eszköze a kimerített országnak. Szép nemeslelkűség volna, ha Európa gyors segély által e vállalatot létesítené. Az athenei küldöttség által fel vagyok szölitva, kerületben önkénytes ajánlatok gyűjtésére, mit a lipsei consulaak adandok át. Annak kérelme tehát, ki saját tapasztalásából tudja, milly jól esik a részvét, nem leend, reményilem, fogamatlan. Kassel, junius 6kán 1839. Grimm Jakob“ —

A müncheni polit. lapból tudósítást közöl a münchen-augsburgi vasutról, mellyből értjük, miszerint Münchentül Maisachig, mintegy 6 óra járásnyira, két hónap alatt megnyitattik a vasutvonal. Az egész vasuton mintegy 3 ezer munkás vesz részt. — Winter volt badeni statusminister emlékoszlopára összesen 11,856 fr. 34kr. gyűlt össze. A központi választmány ezen adakozásokbul közhasznu alapítványt szándékozik fölláttatni, mellybül évenkint a politechnikai iskola szegény tanulóji kapnának segedelmet. — A hannoverai lap jun. 12kén közhírré teszi, miszerint Hannoverában a bremai hirlap el van tiltva, a parancs áthágóji a lapok elkobztatása mellett 5 tallér büntetést fizetendnek s meghagyatik a rendőrségnek, hogy e lapoknak nyilvános helyen olvashatását legszigorubbán gátolja. —

Gabonaár: Pest, junius 28dikán: Tiszta buza 160, 145, 135; — Kétszeres, 118, 108, 100; Rozs 96, 94, 86; — Arpa 76, 70, 65; — Zab 63, 60, 55; — Köles —, —, —; — Kukoricza — 95, 90, 82; Köles kása — pesti m. v. garas.